

Vetenskapen har visat att flera luftföroreningar är betydligt farligare för människors hälsa än vad som tidigare har ansetts. WHO har därför kommit med nya skarpare riktvärden för att skydda människors hälsa. Översyn av EU:s luftkvalitetsdirektiv pågår, vilket kommer föranleda skarpare miljökvalitetsnormerna i Sverige. De nya riktlinjerna förväntas träda i kraft 2030, de syftar till att bättre anpassa EU:s gränsvärden till Världshälsoorganisationens (WHO) rekommendationer från 2021.

Utifrån mätningar, objektiva skattningar och simulering bedöms samtliga av dagens miljökvalitetsnormer för luft att uppnås i Ronneby. Det finns ändå anledning till att intensifiera ansträngningarna att förbättra luftkvalitén och minska föroreningar i luften eftersom det ger en positiv effekt på människors hälsa och skarpare miljökvalitetsnormer är att vänta.

3.4.2 Omgivningsbuller

Inriktning

- Kommunen ska fortsätta utveckla ett väl utbyggt gång- och cykelväg nät.
- Verka för utbyggnader som minskar bilanvändandet för att minska luftföroreningar och buller.

Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller omfattar buller från vägar, järnvägar, flyg och industriell verksamhet mm. Miljökvalitetsnormer för buller gäller för större vägar (över 3 miljoner fordon/år), större järnvägar (30 000 tåg/år) och större civila flygplatser. I Ronneby kommun är det enbart E22 som omfattas av reglerna kring miljökvalitetsnormer för buller. På denna väg ska Trafikverket vart femte år kartlägga bullret och ta fram ett åtgärdsprogram.

Kommunen har idag inget krav på att kartlägga buller med anledning av miljökvalitetsnormerna.

I och med att ombyggnationen av E22 mellan Björketorp och Nättraby klassas som en väsentlig ombyggnad klassas fastigheterna i dess närhet som "ny miljö". Det innebär att den nya vägen ska uppfylla gällande bullerriktvärden och att bulleråtgärder behöver anpassas efter detta, förutsatt att åtgärder bedöms rimliga att utföra.

[Läs mer om buller i 3.5.6 Buller](#)

3.4.3 Vatten

Inriktning

- Kommunen ska arbeta aktivt för att minska utsläpp av näringsämnen och andra föroreningar till vattenförekomsten.
- Dagvatten bör i större utsträckning omhändertas lokalt och inte belasta ledningsnätet.
- Föreslagna större nya bebyggelseområden i översiktsplanen ska kopplas till det kommunala vatten- och avloppsnetet.
- Verka för att avhjälpa undermåliga enskilda avlopp med hjälp av fortlöpande tillsyn.

Miljökvalitetsnormer för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) samt grundvatten. Huvudregeln för miljökvalitetsnormen är att alla vattenförekomster ska uppnå god status. Detta betyder att ekosystemen i vattnet och dess närmaste omgivning fungerar på ett livskraftigt sätt och att ekosystemtjänsterna bibehålls. Dessutom får statusen inte försämrats. För ytvatten bedöms ekologisk och kemisk status. För grundvattenförekomster bedöms kemisk och kvantitativ status.

Allt havsvatten från strandlinjen ut till den yttre gränsen för Sveriges ekonomiska zon berörs av MKN för havsmiljö. De MKN för havsmiljö som tillämpas för kustvatten inom kommunens gränser har en målinriktad karaktär. Det finns ett nationellt

åtgärdsprogram som syftar till att nå god havsmiljö i Nordsjön och Östersjön.

[Tryck här för att ta del av Havs- och vattenmyndighetens rapport 2021:20 "Åtgärdsprogram för havsmiljön 2022-2027 enligt havsmiljöförordningen"](#)

[Tryck här för att läsa och se karta på VISS Beslutade MKN, diffusa påverkanskällor samt grundvattenförekomst med kemisk status framgår i länken.](#)

Allt kustvatten i Ronneby kommun är klassat till måttlig ekologisk status. Miljökvalitetsnormen för kustvattnet i Ronneby kommun är att det ska ha en god ekologisk status år 2027. Kemisk ytvattenstatus ska vara god med ett undantag i form av mindre strängt krav för bromerade difenyleter och kvicksilver. För kemisk status så uppnås inte god kemisk status för havet. Övergödning är ett genomgående problem i södra Östersjön.

I Ronneby är vattenförekomsternas ekologiska status och kemiska status i flera fall otillfredsställande. Vad gäller den ekologiska statusen är det största problemet för vattendragen dammar och andra vandringshinder för vattenlevande djur och andra fysiska förändringar såsom uträtningar, kulverteringar och vattenuttag. Uppskattningsvis är en tredjedel av alla vägtrummor lagda så att de utgör vandringshinder för djurlivet i vattnet. Övergödning, förurningar och miljögifter påverkar också den ekologiska statusen negativt. Vad gäller den kemiska statusen är det förekomsten av kvicksilver, bekämpningsmedel och metaller som påverkar.

Det pågår kontinuerligt projektbaserat arbete för att säkerställa god status respektive arbete för att förbättra statusen i kommunens vattenförekomster. I detaljplaneskedet behöver det redovisas att en betydande påverkan på vattenförekomster inte riskeras vid genomförandet.

3.5 Miljö, säkerhet och risker

Se kartbilaga- Karta 3.5

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Samhället ska planeras med hänsyn till människors hälsa och säkerhet och kommunen har ett ansvar att säkerställa detta och samtidigt förebygga risker och skapa ett robust samhälle. I enlighet med generationsmålet ska vi lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

[Klicka här för att läsa mer om Ronneby kommuns arbete med Risk- och sårbarhet.](#)

3.5.1 Transport av farligt gods

Inriktning

- Vid planläggning ska hänsyn tas till utpekade transportleder för farligt gods för att säkerställa dess värde och funktion.

Farligt gods är ett samlingsbegrepp för exempelvis explosiva, brandfarliga eller frätande ämnen som riskerar att orsaka skador på liv, hälsa, miljö eller egendom om de inte hanteras rätt under transport eller när det sker en olycka.

I kommunen är E22, RV 27 och väg 122 rekommenderade vägar för farligt gods. Men det finns fler vägar där transporter av farligt gods sker. I kommunen finns även vägar där transporter med farligt gods inte får transporteras.

Vissa av de sträckor där transport av farligt gods sker bedöms vara mer känsliga, exempelvis inom vattenskyddsområden. Inom dessa områden utförs skyddsåtgärder för att förhindra att farliga ämnen förorenar våra dricksvattenförekomster.

När nya områden eller vägar planläggs ska risken vid transport av farligt gods bedömas. Vid nyetablering av verksamhet intill kommunikationslederna E22 och RV 27 kan buffertzoner upp till 50 meter krävas. Byggnation kan etableras närmare men det kan då efter riskutredning krävas riskreducerande åtgärder.

3.5.2 Miljöfarlig verksamhet

Inriktning

- Bebyggelse placeras så att pågående verksamheter inte byggs in i samhället och riskerar restriktioner i efterhand.
- Negativ påverkan från ett förändrat klimat ska beaktas och hanteras vid befintliga och framtida utveckling av miljöfarliga verksamheter.

Miljöfarlig verksamhet är all användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön. Utifrån de risker som verksamheten bedöms orsaka kan det finnas krav på att det görs en anmälan eller att tillstånd söks. Det finns också miljöfarliga verksamheter som varken kräver anmälan eller tillstånd.

Nya etableringar av miljöfarlig verksamhet ska göras där det är lämpligt utifrån verksamhetens påverkan på människors hälsa och kringliggande miljö. Vid etablering av nya miljöfarliga verksamheter som kan orsaka störningar i form av buller, ljus eller utsläpp ska platser som ger minsta möjliga störningar för närboende och inverkan på miljön väljas. På platser där miljöfarliga verksamheter redan finns lokaliserade är det viktigt att risken för olägenhet minimeras exempelvis genom att annan bebyggelse undviks.

Klicka [här](#) för att läsa MSB:s vägledning om Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering.

3.5.3 Förorenade områden och deponier

Inriktning

- Prioritering av särskilt känsliga områden, som exempelvis vattenskyddsområden eller områden med störst risk för översvämningar, vid fortsatta arbeten med potentiellt förorenade områden.
- Prioritering av sanering av förorenade områden som påverkas av skyfall, översvämning och höga flöden.
- Genomföra markundersökningar vid planläggning inom eller i närhet till potentiellt förorenade områden.
- Undersöka möjligheten för annan användning av gamla deponier, t.ex. solcellsparkar.

Farliga ämnen i produkter och byggnader riskerar att hamna i miljön och sedan tas upp av växter, djur och människor.

Föroreningar sker huvudsakligen genom utsläpp, spill, läckage eller olyckshändelser. Platser där det bedrivs eller historiskt har bedrivits miljöfarliga verksamheter kan också vara potentiellt förorenade. Det finns också ett flertal nedlagda kommunala deponier som är förorenade och det pågår ett arbete med åtgärder på dessa för att reducera risken för att föroreningar sprider sig.

Inom Ronneby kommun har länsstyrelsen identifierat ca 600 potentiellt förorenade områden. Ett stort antal av de potentiellt förorenade områdena ligger inom områden som antingen berörs av kommande havsnivåhöjningar eller av potentiella högsta flöden för exempelvis Ronnebyån. Att en viss plats inte är upptagen i förteckning över potentiellt förorenade områden innebär ingen garanti för att det är fritt från föroreningar.

Risken för hälso- och/eller miljöskador kring förorenad mark är beroende av en rad faktorer som föroreningarnas farlighet, föroreningsnivå, spridningsförutsättningar, områdets känslighet samt områdets skyddsvärde.

[Klicka här för att läsa mer om fysisk planering och förorenade områden på EBH-portalen.](#)

3.5.4 Radon

Radon är en radioaktiv gas som bildas naturligt i berggrunden. Den finns överallt i vår omgivning, i mark, luft och vatten. Även byggmaterial eller hushållsvattnet kan vara en källa. Gasen är osynligt och luktfri. Med få undantag finns radon överallt i marken, men halterna skiljer sig åt. Det enda sättet att upptäcka radon är genom att mäta. Förhöjda halter av radon i inomhusluften ökar risken att drabbas av lungcancer.

Gränsvärdet för nya bostäder är 200 Bq/m³. Samma halt utgör även referensvärde för radonhalt i befintliga bostäder samt lokaler som används för allmänna ändamål.

Information om radon finns i [SGU:s kartvisare Gammastrålning, uran.](#)

3.5.5 Elektromagnetiska fält

Inriktning

- Sträva efter att utforma eller placera nya kraftledningar och andra elektriska anläggningar så att exponering för magnetfält begränsas.
- Undvik att placera nya bostäder, skolor och förskolor nära elanläggningar som ger förhöjda magnetfält.
- Sträva efter att begränsa fält som starkt avviker från vad som kan anses normalt i hem, skolor, förskolor respektive aktuella arbetsmiljöer.

Magnetfält finns alltid omkring oss. Fälten är starkast kring källan och styrkan avtar snabbt med avståndet. Mot bakgrund av att forskning inte kan utesluta att exponering för förhöjda magnetiska fält skulle kunna medföra negativa hälsoeffekter bör försiktighetsprincipen tillämpas vid samhällsplanering där det är möjligt.

3.5.6 Buller

Inriktning

- Verka för god ljudmiljö vid befintliga och planerade bostäder, uteplatser, skolor, rekreationsområde.

- Mark som kan behöva tas i anspråk för bullerskyddande åtgärder ska säkerställas i detaljplan.
- Nya verksamhetsområden ska inte vara störande för befintlig bostadsbebyggelse, likväl som att nya planerade bostadsområden inte förläggs så att de hindrar möjligheten för verksamheter att utvecklas.
- Verka för ökad andel gång-, cykel-, och kollektivtrafik.
- Utbyggnader som minskar bilanvändandet ska prioriteras för att minska luftföroreningar och buller.

Buller är generellt ett stort folkhälsoproblem i det moderna samhället. I Ronneby kommun är flyg-, väg- och järnvägstrafiken de största bullerkällorna. Särskilt omfattande är störningar förorsakade av den militära flygtrafiken. Även buller från industrier, skjutbanor och andra verksamheter förekommer.

Om bullrande verksamheter placeras tillsammans eller till redan bullerpåverkade områden kan ljudnivån höjas ytterligare och riskera störa närboende, vilket måste beaktas i planeringen. Gällande riktvärden för buller och vibrationer ska uppfyllas vid nybyggnation, större ombyggnader och förändrade användningsområden. Vid bedömningen ska hänsyn tas till prognostiserade trafikflöden för minst 20 års framtid.

[Läs mer om buller under 3.4 MKN](#)

Vägbuller

En kartläggning över trafikmängder och bullerberäkningar för Ronneby tätort från 2010 visar att bullernivåerna utmed huvudvägnätet i stora delar av vägnätet är högre än vad som ska råda för en god miljö kvalitet vid bostäder. Det kan vara ett problem för de människor som bor och arbetar i de bullerutsatta fastigheterna och påverkar stadsrummets attraktivitet generellt. Den mest effektiva åtgärden för mindre buller är att begränsa motortrafiken samt att sänka hastigheter. Kommunen har även arbetat med nya vägbeläggningar för att sänka buller. Omläggningen av RV 27 i Backaryd och Hallabro

kommer att leda till att bullerbelastningen för de boende i tätorternas centrum minskar kraftigt.

Järnvägsbuller

Trafikverket ansvarar för buller från järnvägstrafik. Det är flera faktorer som påverkar uppkomsten av buller från spårbunden trafik. Bland annat är bankroppens uppbyggnad, tågtyp, hastighet, tåglängd och antalet tåg avgörande faktorer.

Buller i havet

I Östersjön är fartyg den enskilt största källan till buller. Det är ett reellt hot mot det marina livet. Undervattensbuller genereras från fartygstrafik där ljud från motorer, propellrar och generatorer skapar problem för de marina däggdjuren, exempelvis tumlare, som kommunicerar och navigerar med ekolod som ligger på samma frekvens som bullret.

Flygbuller

Flygbuller kan skilja sig avsevärt åt med hänsyn till ljudnivå, ljudfrekvens och utbredning. Buller från flygtrafiken i Ronneby kommun härstammar både från den civila luftfarten, den militära flygtrafiken och övrig flygtrafik. I Ronneby kommun är det den militära flygverksamheten som genererar mest buller. För den militära flygverksamheten har Försvarsmakten utsett ett påverkansområde, området är av Försvarsmakten definierat som ett område där den beräknade utomhusnivån kan vara mer än 80 dBA maximal ljudnivå för flygtrafik. Inom detta område är all störningskänslig bebyggelse som bostäder, skolor och vårdcentraler olämplig.

Trafikbullerförordningen innehåller bestämmelser och riktvärden för flygbuller vid planering, nybyggnation, förhandsbesked enligt Plan- och bygglagen. Reglerna om flygbuller omfattar dock inte den militära flygtrafiken.

Ökade ekonomiska anslag till Försvarsmakten och ett svenskt inträde i NATO kan innebära en förändrad trafikering vid F17, vilket kan innebära en förändring i flygbuller. F17 ansöker för närvarande om ett nytt miljötillstånd.

Klicka här för att läsa mer om regler och riktvärden för buller på Boverkets PBL Kunskapsbanken.

3.5.7 Djurhållning

Inriktning

- [Hänsynstagande till befintliga anläggningar vid lokalisering av ny bebyggelse](#)

Djurhållning kan påverka befintlig och ny bebyggelse, men bebyggelse kan även påverka djurhållning. Det kan vara störningar som är mer eller mindre konstanta över tiden på en och samma plats men det kan även vara tillfälliga störningar som sker på varierande plats från år till år. Det kan handla om olägenheter i form av lukt från gödselhantering, flugor och spridning av allergener.

Det finns inga lagstadgade avstånd mellan djurhållning och exempelvis bebyggelse. Det finns flera olika faktorer att beakta i lokaliseringsprövningen och bedömning måste göras i varje enskilt fall. Topografi och förhärskande vindriktning är faktorer som kan spela roll. Känsligare miljöer, som förskolor och skolor, kräver särskild hänsyn.

Ronneby kommun är i grunden positiv till etablering av ny djurhållning.

[Klicka här för att läsa mer om djurhållning i planering på Boverkets PBL Kunskapsbanken](#)

3.5.8 Krisberedskap och civilt försvar

Inriktning

- [Beakta inriktningen för Sveriges totalförsvar i planeringen och upprätthållandet av samhällsviktiga verksamheter.](#)
- [Ta fram en klimatanpassningsplan som inkluderar samhällsviktig verksamhet.](#)
- [Bevara befintliga skyddsrum i planeringen.](#)

En kris kan göra att samhället inte fungerar som vi är vana vid. Ett förändrat klimat kan göra att översvämningar och skogsbränder blir vanligare. Händelser i omvärlden kan ge brist på vissa livsmedel. Störningar i viktiga IT-system kan påverka elförsörjningen. Att ha en god förberedelse för oönskade händelser är grunden för att samhället skall kunna fungera. Vattenförsörjning, infrastruktur och elförsörjning är viktiga områden för samhällets beredskap och robusthet.

Totalförsvaret handlar om hela samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig och består av både civilt och militärt försvar. Civilt försvar är det arbete och den samverkan som sker mellan statliga myndigheter, kommuner, länsstyrelser, regioner, privata företag och frivilligorganisationer i syfte att skydda Sveriges nationella suveränitet. Att skydda civilbefolkningen är en del av arbetet med det civila försvaret.

Ett sätt att skydda civilbefolkningen på är att tillse att det finns skyddsrum. De flesta skyddsrummen i kommunen är belägna i Ronneby tätort eller Kallinge. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) arbetar för att rusta upp nuvarande bestånd av skyddsrum och utreder hur nuvarande skyddsrum ska kompletteras med andra former av skydd. MSB är ansvarig för merparten av Sveriges skyddsrum, medan kommunen är ansvarig för skyddsrum som ligger i fastigheter som kommunen äger.

En annan viktig del av det civila försvaret handlar om att stärka samhällets motståndskraft och den enskilda medborgarens hemberedskap.

Det finns samhällsviktiga funktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden och säkerhet. Dessa funktioner upprätthålls och säkerställs av samhällsviktiga verksamheter. Samhällsviktiga verksamheter bedöms som särskilt skyddsvärda och kommunen har ett ansvar att se till att samhällsviktiga verksamheter kan driftas även under kris och krig. Exempel på samhällsviktiga verksamheter är vård, livsmedelsdistribution, förskolor och skolor, boende för äldre, elförsörjning och vattenförsörjning.

I samhället finns det också anläggningar vars verksamhet medför risker för omgivningen. Exempel på sådana anläggningar är hamnar, flygplatser, industrier, kylanläggningar och stationsområden m.fl. Vid detaljplanering och exploatering i närheten av sådana anläggningar ska särskild hänsyn till risker beaktas. För anläggningar som klassas som farlig verksamhet enligt 2 kap 4§ LSO finns riskanalyser framtagna.

Samlingsplats i händelse av kris

Om en allvarlig händelse skulle inträffa så har Ronneby kommun möjlighet att öppna upp olika mötesplatser. Det är platser där invånarna bland annat kan få information, värme, vatten och möjlighet att ladda mobilen. I Ronneby kommun finns sådana mötesplatser för nuvarande på följande platser:

- Ronneby
- Kallinge
- Hallabro
- Eringsboda
- Bräkne-Hoby
- Listerby

[Klicka här för att läsa Ronneby kommuns risk- och sårbarhetsanalys.](#)

[Klicka här för att läsa om Mål för civilt försvar på Regeringskansliets hemsida.](#)

[Klicka här för att läsa MSB:s Vägledning för totalförsvarets civila intressen i samhällsplaneringen - med fokus på den fysiska planeringen enligt Plan- och Bygglagen.](#)

3.5.9 Geologiska förutsättningar

De geologiska förutsättningarna i Ronneby kommun förändras gradvis från de norra kommundelarnas moränrika markområden till kustlandskapets bergiga miljö. Längre söderut i kommunen framträder det blekingska sprickdalslandskapet med bergsbranter och odlingslandskapets dalgångar. Den norra kommundelen domineras av morän med inslag av berg och

partier av isälvssediment. I höjd med Backaryd ökar inslaget av berg bland grundlagren och lite längre söderut uppträder inslag av svallsediment och ett större sammanhängande område med isälvssediment runt Bredåkra och Kallinge. Bräkneåns dalgång karaktäriseras genom ett stråk av isälvs- och svallsediment som kantas av berg. I höjd med Ronneby och söderut om kusten domineras landskapet av berg. I de västra kommundelarna möter sprickdalslandskapet Östersjökusten på ett dramatiskt sätt vid bland annat Järnavik. På den sydöstra sidan fortsätter ett mosaikartat landskap med omväxlande morän, isälvs- och svallsediment ut längs Göhalvön.

Ras och skred

Både ras och skred är exempel på snabba rörelser i jord eller i berg. Det föreligger ingen större risk för ras och skred i Ronneby kommun, men i samband med klimatförändringarna ökar risken. I Ronneby är det främst i kustlandskapet och längs med vattendragen som risken för skred är störst.

SGU har pekat ut aktsamhetsområde för skred i kommunen. De finns bland annat längs med Bräkneån vid Bräkne-Hoby, längs med Sörbybäcken, i Kallinge längs med Ronnebyån och i Blekan längs med Ronnebyån.

Skogsstyrelsen har i samarbete med SGI och SGU tagit fram underlag som visar områden där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar. I Ronneby finns det slänter med kraftig lutning som vid ras kan påverka dess omgivning. Områdena är spridda över hela kommunen, framför allt inom obebyggda områden och vattendrag.

[Tryck här för att se kartunderlag och vägledning för ras, skred och erosion på SGI:s hemsida.](#)

[Läs mer om erosion, skred och ras i avsnitt 3.3.Klimat.](#)

3.6 Kulturmiljövärden

Se kartbilaga- Karta 3.6

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Inriktning

- Värna, vårda, framhäv och bygg vidare på kulturhistoriska värden och lokala platsers karaktär.
- Tillgängliggöra och framhäva kulturmiljöer inom besöksnäringen.
- Genom varsam förädling och komplettering av befintliga byggnader och områden kan tidigare outnyttjad bebyggelse och mark få nya användningsområden.
- Planområden och exploatering bör i största möjliga mån undvika fornlämningar.

Kulturmiljöer är miljöer som i varierande grad präglats av olika mänskliga verksamheter och aktiviteter. Det kan vara en enskild

anläggning eller lämning, ett mindre eller större landskapsavsnitt, en bebyggelsemiljö, men också ortnamn eller sägner som är knutna till en plats eller ett område.

Målsättningen inom kulturmiljövården är att bevara kulturhistoriskt och miljömässigt värdefulla miljöer och säkerställa dessa mot ej önskvärda förändringar. Genom att platsen bevaras, men också används och utvecklas, kan den hållas levande och platsens årsringar eller skikt blir tydliga. Det behöver inte innebära att man måste välja mellan att bevara eller att bygga nytt, en kulturmiljö ska betraktas som en tillgång.

Ronneby kommun är rik på kulturhistoriska miljöer från olika tider, vilka präglar och stärker specifika platsers eller områdets identitet och karaktär. Att bevara, skydda, men också nyttja dessa genom att tillgängliggöra och informera om dem skapar möjlighet att använda dem som platser för nya verksamheter, som mål för guidade turer och som kunskapskällor. Det gör kulturmiljöerna till en resurs för stads- och bebyggelseutveckling, rekreation, friluftsliv och näringsliv.

3.6.1 Fornlämningar

Det Blekingska landskapet har under långa tider präglats av mänsklig aktivitet ända sedan inlandsisen började dra sig tillbaka från våra breddgrader. Ronneby har i ett historiskt perspektiv varit en centralbygd med lång kontinuitet vilket lämnat spår från olika tidsperioder. Ronneby kommun har därför en rik förekomst av fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar, både som synliga och dolda lämningar. Detta ger många områden en djup historisk förankring och sammanhang som bidrar till platsens identitet och människors känsla och stolthet för densamma.

3.6.2 Byggnadsminnen

Det finns sju utpekade byggnadsminnen i Ronneby kommun. Byggnaderna är uppförda under tidsperioden från 1600-talet och fram till tidigt 1900-tal. Länsstyrelsen i Blekinge län har

sammanställt en skrift som beskriver samtliga av [Blekinges byggnadsminnen](#).

I Ronneby kommun är det följande byggnader som pekats ut som byggnadsminnen:

- Möllerydsstugan
- Backagården i Hakarp
- Johannishus slott
- Tromtö herrgård
- Jordö Missionshus
- Ekholms fotoateljé
- Ronneby brunn

Kyrkliga kulturminnen

Samtliga av de tretton kyrkomiljöer som finns i Ronneby kommun är skyddade som så kallade kyrkliga kulturminnen. Det är följande kyrkomiljöer som berörs i Ronneby kommun:

- Backaryds kyrka
- Bräkne-Hoby kyrka
- Bredåkra kyrka
- Edestads kyrka
- Eringsboda kyrka
- Förkärla kyrka
- Heliga kors kyrka
- Hjortsberga kyrka
- Kallinge kyrka
- Listerby kyrka
- Möjleryds kyrka
- Saxemara kyrka
- Ölgehults kyrka

3.6.3 Skyddad kulturegendom

Kulturegendom som är av stor betydelse för vårt kulturarv behöver skyddas i händelse av krig. Det kan till exempel vara värdefulla byggnader, minnesmärken, arkeologiska miljöer och vetenskapliga samlingar. Det kan också handla om bibliotek, arkiv och andra platser där kulturegendom förvaras.

Länsstyrelsen har i uppdrag att både märka upp viss kulturegendom och att ha en plan för undanförsel av betydelsefull kulturegendom i länet. Planeringen av undanförsel sker i samråd med Försvarsmakten.

Kulturegdomen märks ut med det internationella kännetecknet för kulturegendom, den blåvita skölden. Användningen av skölden är skyddad enligt folkrätten. Det är Riksantikvarieämbetet som ger tillstånd till utmärkningen. Både privat och statligt ägda kulturegdomar kan vara aktuella för utmärkningen.

I Ronneby kommun är följande kulturegdomar utvalda:

- Brunnsparken
- Heliga kors kyrka
- Hjortsberga gravfält och kyrkomiljö
- Möllerydsstugan
- Johannishus slott
- Björketorpsstenen
- Blekingearkivet
- Västra vång

3.6.4 Immateriellt kulturarv

Immateriellt kulturarv är traditioner, seder och bruk, som har överförts mellan generationer. Till exempel olika former av hantverk, ritualer, musik och berättelser. Immateriellt kulturarv är bortom nationsgränser, ständigt levande och i förändring. I december 2021 beslutade Unescos kommitté för tryggnad av det immateriella kulturarvet att uppta den nordiska klinkbåtstraditionen till Unescos representativa lista över mänsklighetens immateriella kulturarv. Saxemara båtvarv har använt sig av klinkbyggnadstekniken vid många av sina kunduppdrag, inte minst för de Folkbåtar som byggts vid varvet.

3.6.5 Orternas kulturmiljöer

Ronneby tätort

Inom och i anslutning till Ronneby tätort finns förhistoriska miljöer med gravfält, boplatser och fornborg från framförallt järnåldern. Detta vittnar om områdets betydelse och brukande redan före den medeltida stadens etablering vid Ronnebyåns vattenfall med åns krökning som naturligt skydd för den då nya bebyggelsen.

Heliga Kors kyrka från tidig medeltid och stadsdelen Bergslagen är kulturhistoriskt värdefulla. Den medeltida stadens karaktär finns bevarad genom gatunätet i denna del av staden. Delar av Ronneby innerstad är bygd på sin medeltida föregångare som delvis finns i ett kulturlager som är begravt under befintlig bebyggelse.

Stadsdelen Blekan är tillsammans med Brunnsparken, Rönninge, Ronnebyån och Karön riksintresse för kulturmiljövården. Här finns bebyggelse och miljöer som har stark samhörighet med Ronnebys kurortsepok. Verksamheten anses under sin storhetstid ha varit en av de främsta inom svensk brunnsepok. Både bebyggelsen och sambandet med Ronnebyån som stråk och funktion är viktiga beståndsdelar i kulturarvet.

Ronneby brunnspark är skyddad som länets enda kulturresevat.

Stadens årsringar från olika tidsepoker är värden som är viktiga att ta tillvara i planeringen och utvecklingen av staden. Stadens både äldre och yngre kulturmiljöer är på detta sätt en värdefull framtidsresurs med potential att skapa en djupare förankring för stadens invånare.

Kallinge

De gamla bruksmiljöerna påminner om en särskild tid i ortens och landets historia, men det finns också tecken på att människor bott i Kallinge i långa tider dessförinnan. I Hasselstad finns fornlämningar i form av resta stenar och domarringar som ger det böljande landskapet en extra dimension. Kallinge som ort kommer ursprungligen från två olika byar på var sin sida av Ronnebyån. På den östra sidan fanns Kalleberga vars radby

fortfarande går att utläsa i bebyggelsen. På den västra sidan låg Häggatorp där flera ursprungliga gårdsbyggnader finns kvar, inbäddade i den yngre bebyggelsen. Kallinge karaktäriseras av den expansiva period som inleddes då Kockums bruksverksamhet skapade nya arbetstillfällen från 1800-talets senare del och framåt i tiden. Både bruksmiljöerna som helhet och även enskilda byggnader så som brukskapellet påminner om industriernas inflytande på bebyggelseutvecklingen.

Nästa expansiva period inleddes under 1940-talets mitt då Blekinge flygflottilj anlades på Bredåkra hed. Detta innebar ett förhållandevis intensivt bostadsbyggande de kommande årtiondena. Den omfattande utbyggnaden har inneburit att det runt om i Kallinge finns flera goda exempel på tidstypisk arkitektur från 1930-talet och fram till 1970-talet. Många bebyggelseområden i orten har också kvar en märkbar del av sin ursprungliga karaktär. Perioden speglas också i offentliga byggnader så som det före detta kommunalhuset där detaljarbete och material håller en hög kvalité.

Bräkne-Hoby

Det är som sockencentrum i en rik jordbruksbygd som Bräkne-Hoby kan spåra sitt ursprung. Stora delar av orten har en bibehållen ålderdomlig karaktär i fråga om både vägnät och bebyggelse. Den sydöstra delen av Bräkne-Hoby omfattas av riksintresse för kulturmiljövården då den speglar ett sockencentrums framväxt till en förindustriell centralort och kommuncentrum. Riksintresset innefattar ett flertal bevarade offentliga byggnader från 1700-, 1800- och 1900-talet. Bland annat ingår Bräkne-Hoby kyrka och Tingsgården i den utpekade bebyggelsemiljön tillsammans med skolmiljöer som förmedlar svenskt skolväsendes historia ur flera perspektiv.

Riksintresseområdets placering i landskapet för att det kan upplevas både från den gamla riksvägen och från den modernare europavägen E22. Riksintressets sammanhang i landskapet gör det känsligt för en indirekt påverkan. Bräkne-Hoby kyrka och Tingsgården utgör landmärken i bygden och skapar ett ur landskapssynpunkt attraktivt skyltfönster från

europaväg E22. Detta öppna landskapsrum mellan europavägen och samhället är viktigt att bevara obebyggt.

Söder om europavägen E22 går delar av Kongsljiden som påminner om den gamla körvägen längs kusten genom Blekinge. Delar av den gamla kustvägen är fortfarande möjlig att vandra till fots och en tillgång i landskapet. Även Häradsvägen genom Bräkne-Hoby har en bibehållen karaktär som med sina autentiska värden starkt bidrar till upplevelsen och det gamla sockencentrumet. Även yngre tiders trafikleder bär med sig ett kulturhistoriskt arv så som gamla riksvägen mellan Ronneby och Karlshamn. I sin sträckning och utformning är den gamla riksvägen förbi Bräkne-Hoby ett tydligt minne från 1900-talets folkliga bilism.

Järnavik

Järnavik har sedan medeltiden varit en viktig hamn för de småländska bönderna som transporterade bland annat järn, spannmål och timmer till Järnavik för vidare transport ut mot Europa. Byggnader från tiden som utskeppningshamn under sekelskiftet runt år 1900 är packhuset i hamnen, dykdalber i den inre delen av viken samt skeppsbyggmästarens villa. Dessa byggnader är starkt identitetsskapande för Järnavik. De flesta äldre småhusen utmed byvägen byggdes av sjöfolk eller varvets timmermän under slutet av 1800-talet.

Det finns många fornlämningar inom området. Dessa härrör främst från brons- och järnålder och utgörs av bland annat stensättningar och rösen ofta belägna på höjdryggarna ut mothavet. Även yngre lämningar präglar delar av miljön i form av stridsvärn från beredskapstiden då den så kallade Per-Albin-linjen byggdes ut längs Skånes och Blekinges kust.

Saxemara

I Saxemara finns en centralt belägen kyrka som uppfördes under 1930-talet. Bebyggelsen är varierad med inslag av äldre bostadshus från slutet av 1800-talet och det tidiga 1900-talet. Här finns också Saxemara båtvarv som är av regionalt intresse för kulturmiljövården. Varvsbyggnaderna har byggts ut i

omgångar men har behållit karaktären från tidigt 1900-tal samt det traditionella arbetssättet för att tillverka träbåtar. Varvet har en fin närmiljö och en nyligen antagen detaljplan syftar till att skydda varvets kulturhistoriska värden och samtidigt möjliggöra för varvsverksamhet. Varvet är idag en småbåtshamn och ambitionen i detaljplanearbetet är att området ska kunna vara ett besöksområde för att uppleva kulturmiljön, samt fungera som en samlingsplats och utgångspunkt för turism såsom skärgårdstrafik och guideturer.

Johannishus

Johannishus åsar ingår i ett riksintresseområde för kulturmiljövården som bland annat karaktäriseras genom den rika förekomsten av järnåldersgravfält. Längs åsen finns ansamlingar av fornminnen som visar på att människor har bott och verkat här under mycket lång tid. Ett exempel på detta kan vara den så kallade Björketorpsstenen. Här har fler sensationella föremål påträffats, bland annat Blekinges största skattfynd och ”guldgubbarna” i byn Västra Vång. Johannishusåsen visar tydliga spår efter hur slottets stordriftsjordbruk präglade landskapet på 1600-talet och är utpekad som riksintresse för kulturminnesvården. Även Hjortsberga kyrka med kringmiljö ingår i riksintresseområdet. Här återfinns också omfattande fornlämningsmiljöer som i många fall är väl bevarade.

Listerby

Ortens medeltida ursprung finns i den gamla kyrkbyn med historiskt centrala funktioner längs den gamla byvägen. Listerby omges av riksintresseområden för kulturmiljövården med förlängningen av Johannishus åsar på den västra sidan och Förkärla centralbygd på den östra. Området är rikt på fornlämningar från olika tidsåldrar som visar på att människor levt och brukat platsen under mycket lång tid. I den yngre bebyggelsestrukturen är 1960- och 1970-talens omvandling tydlig då bebyggelsen utökades söderut med ny skola och bostadsbebyggelse. Listerby kyrka är en central punkt i landskapet för obrutna siktstråk och förståelsen för landskapets kontinuitet.

Backaryd

Runt Backaryd finns fornlämningar och kulturhistoriska lämningar som vittnar om att området har varit bebyggt under mycket lång tid. Kyrkan från 1799 är tillsammans med den fristående klockstapeln på vardera sidan om Värendsvägen är karaktäristiska landmärken i bebyggelsen. I samhället finns exempel på bebyggelse från sekelskiftet runt år 1900 och framåt som visar på samhällets modernare framväxt. Ortens roll som stationsort längs Bredåkra-Tingsryds järnväg är fortfarande synbar då stationshuset finns kvar samtidigt som den gamla järnvägsbanken som idag fungerar som promenadstråk. Delar av bebyggelsen har en bibehållen karaktär med tydliga årsringar från sekelskiftets trähusarkitektur fram till 1960-talets folkhemsgestaltning.

Hallabro

De historiska lämningarna runt Hallabro visar på äldre tiders kolonisering av skogsbygderna. Orten växte fram längs den viktiga handelsvägen som förband Värendsbygden i Småland med Ronneby. Rutten var en viktig handelsväg för utskeppning av varor från Ronneby och Hallabro blev ett av flera rastställen längs vägen. Hallabro fungerade som bytesstation för den tidiga posttjänstens ryttare och snart växte ett mindre samhälle fram. I samhällets norra spets ligger hembygdsgården Vannslätten som med sin äldre bebyggelse speglar en livsmiljö och verksamhet på en mindre gård som den kunde se ut under 1940-talet. I Hallabro finns flera goda exempel på oförvanskad bostadsarkitektur från folkhemsepoken.

Eringsboda

Eringsboda har en lång historia med koppling till delar av Småland som var folkrika under forntid och medeltid. I skogarna runt Eringsboda finns många lämningar som visar att området varit bebott under lång tid. Bland annat finns ruiner efter torp, linberedningsplatser, tjärdalar och en stor mängd stenmurar och rösen. Orten har vuxit fram vid landsvägen mellan Tving och Linneryd och var fram till 1939 även stationsort vid den tidigare Nättraby-Alnaryd-Elmeboda järnväg, även kallad Krösnabanan. Den gamla banvallen genom samhället ersattes av

länshuvudvägen som idag heter Karlskronavägen. Utformningen av samhällets 1900-talsbebyggelse bär tydliga spår av vägens bebyggelse då affärer och hotell tydligt orienterats gentemot huvudvägen. I Eringsboda finns flera goda exempel på trähus från tidigt 1900-tal till 1960-talets folkhemsbebyggelse.

Kulturmiljöer i våra landsbygder, kust och skärgård

Landsbygden i Ronneby präglas av naturlandskapets övergång från kustbygd till skogsbygd. Huvuddelen av de forntida fynden hittas i dalbygden, strax innanför kusten. Även skogsbygden rymmer ett rikt och komplext kulturarv med en mängd torpbebyggelse med bevarande odlingslämningar. Längs vattendrag finns också kulturmiljöer som vittnar om åarna som betydelsefulla kommunikationsleder och kraftkällor.

Blekingarna levde länge på vad jorden, skogen, havet och stenbrotten gav. I kustzonen kan man än idag skönja de små fiskelägena och stenbrotten har på sina ställen skapat en unik miljö. I mellanbygdens sjörika landskap finns flera större byar och ensamgårdar. En del av landsbygdens bebyggelse härstammar från 1800-talet, så som skolhus och missionshus. Dessa används idag ofta som samlingslokal eller är ombyggda för annat ändamål. Huvuddelen av kommunens riksintressen finns inom landsbygderna. Framförallt är de kopplade till natur, kultur och friluftsliv.

Skärgårdens kulturmiljöer karaktäriseras till stor del av bebyggelsen på olika öar så som brunnsvillorna på Karön men också av 1900-talest småskaliga fritidshusbebyggelse på exempelvis Steköarna. Fyrar, sjömärken och ekonomibyggnader för fiske och sjöfart är karaktäristiskt för Blekingekusten. Det finns även en dold kulturmiljö under havets yta i form av otaliga skeppsvrak varav kung Hans skepp Gribshunden som förliste 1495 är ett av de mer omtalade.

3.6.6 Kommunens skydd av kulturmiljöer

I Ronneby stad är till exempel stadsdelarna Bergslagen och Blekan områden där det gäller särskilda bestämmelser om hur man får ändra utseendet på sitt hus. Det finns fler platser i

kommunen med särskilda bestämmelser i gällande detaljplan, t.ex. Röda stån i Kallinge. Flera hus runt om inom kommunen kan vara utpekade som kulturhistoriskt värdefulla i olika bebyggelseinventeringar. Detta gäller även om de inte är utpekade i detaljplan.

[Klicka här för att läsa vägledning om Blekans kulturmiljöer](#)

[Klicka här för att läsa väglednings om Bergslagens kulturmiljöer](#)

3.7 Jordbruksmark

Se kartbilaga - Karta 3.7

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Inriktning

- Nya utpekade områden planeras i möjligaste mån i skogsmark framför jordbruksmark för livsmedelsproduktion.
- Ny bebyggelse ska lokaliseras till befintliga bebyggelsestrukturer för att brukningsvärd jordbruksmark så långt möjligt ska kunna bevaras.
- Verka för kombinerad markanvändning vid etablering av solcellsanläggningar på jordbruksmark.

Jordbruksmarken är av nationell betydelse. Det innebär att det enbart är bebyggelse och exploatering av väsentligt samhällsintresse som inte kan tillgodoses på annan plats som kan lokaliseras på brukningsvärd jordbruksmark. I begreppet jordbruksmark ingår både åkermark, betesmark och slätteräng.

En stor del av våra växt- och djurarter finns i slätter- och betesmarker samt i åker- och vägrenar, åkerholmar, våtmarker och andra småbiotoper. Den biologiska mångfalden och kulturmiljöerna är beroende av ett fortsatt jordbruk, men också av vilka metoder som används. Bland annat är betande djur en förutsättning för att bevara artrika betesmarker.

Jordbruket i Ronneby kommun är främst koncentrerat till kust och mellanbygd där dalgångarna utgör produktiv jordbruksmark som främst utgörs av slätter och betesvall. Det småskaliga jordbruket med mycket ängs- och betesmarker är särskilt värdefulla som ekosystemproducenter. I Ronneby kommun odlas mest slätter- och betesvall.

Brukningsvärd jordbruksmark

Enligt Jordbruksverket kan all jordbruksmark som det söks stöd för ses som brukningsvärd. Mark som tidigare har brukats kan även den anses vara brukningsvärd även om den inte används i dagsläget.

Väsentligt samhällsintresse

Ett väsentligt samhällsintresse är något som samhället som helhet kan dra nytta av och bör ses både utifrån ett lokalt, regionalt och nationellt perspektiv. Ett väsentligt samhällsintresse för Ronneby kommun är exempelvis:

- Strategisk bostadsförsörjning och tätortsutveckling i ett större sammanhang (mer än ett fåtal bostäder),
- Utvecklingsbehov för befintliga verksamheter
- Företagsetableringar som tillskapar fler än enstaka arbetstillfällen
- Byggnader och anläggningar av allmänintresse såsom skolor och allmänna vägar utgör alltid väsentligt samhällsintresse.
- Strategiska etableringar som behövs för att t.ex. förbättra underlaget för kollektivtrafik, service eller utnyttja befintlig bebyggelse och infrastruktur.
- Landsbygdsutveckling för att stärka befintliga noder.

Annan mer lämplig placering

Det är inte tillräckligt skäl att den bebyggelse som planeras syftar till att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse för att det ska vara tillåtet att ta jordbruksmark i anspråk. Det krävs dessutom att behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Översiktsplanen pekar ut de områden som bedöms vara viktiga för utvecklingen av tätorter och det lokala näringslivet. Några av de föreslagna utbyggnadsområdena ligger inom område för brukningsvärd jordbruksmark.

För att minska behovet av att ta jordbruksmark i anspråk eftersträvas en förtätning av befintliga tätorter och samhällen istället för att planera ny bebyggelse på jungfrulig mark. Nya områden har i möjligaste mån planerats i skogsmark framför jordbruksmark. För varje enskilt område har en avvägning gjorts mellan de allmänna intressena att bevara brukningsvärd jordbruksmark och att främja en god ekonomisk tillväxt, en effektiv konkurrens och bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Det har också undersökts om allmänna intressen, ekonomisk tillväxt och bostadsförsörjning kan tillgodoses på annat sätt. De utpekade utbyggnadsområdena ska användas för de ändamål

som de är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov.

I de fall där exploatering föreslås på jordbruksmark har bedömningen gjorts att platsens närhet till befintlig bebyggelse, service och starka transport- och kollektivtrafikstråk väger tyngre än att bevara jordbruksmarken och istället sprida nya investeringar över ett större område.

Klassning och metodik för värdering av brukningsvärd jordbruksmark

Ronneby kommun har låtit ta fram en klassning av jordbruksmarken inom kommunen. Klassningen av brukningsvärd jordbruksmark är ett verktyg för kommunen vid utpekande av den framtida markanvändningen. Det indikerar var lågt respektive högt värderade jordbruksblock finns och bidrar till att kunskap i de prioriteringar och avvägningar som görs samt påvisa var exploatering kan riskera minst påverkan.

Klassningen är gjord utifrån tre parametrar på jordbruksmark som ingår i Jordbruksverkets jordbruksblock;

- God arrondering (åkrarnas läge i förhållande till varandra i ett lantbruk)
- Närhet till jordbrukscentrum
- Marker nära djurhållande gårdar

Klassningen visar att den högst värderade jordbruksmarken finns sydost om Ronneby tätort och norr och söder om Bräkne-Hoby. Öster om Kallinge finns också värdefull jordbruksmark. Nordväst om Ronneby finns värdefulla jordbruksmarker vid Lilla och Stora Silpinge och längs riksväg 27. Det är här den största koncentrationen av djurgårdar finns samt närhet till jordbrukscentrum.

Hållbart jordbruk

Klimatförändringar kan få stor påverkan på jordbruket. Torka kan ge sämre skördar, ökade skadedjursangrepp, ökad vattenförbrukning, försaltning och påverkan på biologisk

mångfald. Översvämning och skyfall kan orsaka ökad övergödning och produktionsbortfall. Åtgärder som gör att vatten uppehåller sig längre i landskapet såsom våtmarker och vattenmagasiner, dammar, översilnings- och utjämningsytor leder till ökad motståndskraft mot klimatförändringar. Våtmarker kan även anläggas för att fungera som bevattningsdamm vilket gör lantbruket och djurhållning mindre känsligt för torka samt skapar buffert av vatten i landskapet.

Vidare gör climateffekterna i världen att den svenska jordbruksmarken blir mer värdefull. Ett varmare klimat kan också gynna det svenska jordbruket med längre odlingssäsong. Lokal matproduktion minskar behovet av transporter och därmed klimatpåverkan och ökad självförsörjningsgrad ger även större stabilitet.

Med stora ytor och högt energibehov är lant- och jordbruksfastigheter optimala för att kunna dra nytta av solenergi. Jordbruksområden kan fortfarande brukas under drift och därefter kan de återställas till ursprunglig markanvändning.

mångfald. Översvämning och skyfall kan orsaka ökad övergödning och produktionsbortfall. Åtgärder som gör att vatten uppehåller sig längre i landskapet såsom våtmarker och vattenmagasiner, dammar, översilnings- och utjämningsytor leder till ökad motståndskraft mot klimatförändringar. Våtmarker kan även anläggas för att fungera som bevattningsdammarna vilket gör lantbruket och djurhållning mindre känsligt för torka samt skapar buffert av vatten i landskapet.

Vidare gör klimateffekterna i världen att den svenska jordbruksmarken blir mer värdefull. Ett varmare klimat kan också gynna det svenska jordbruket med längre odlingssäsong. Lokal matproduktion minskar behovet av transporter och därmed klimatpåverkan och ökad självförsörjningsgrad ger även större stabilitet.

Med stora ytor och högt energibehov är lant- och jordbruksfastigheter optimala för att kunna dra nytta av solenergi. Jordbruksområden kan fortfarande brukas under drift och därefter kan de återställas till ursprunglig markanvändning.

3.8 Skogsbruk

Avsnittets koppling till Agenda 2030

Inriktning

- Vid exploatering av skogsmark ska hänsyn tas till naturvärden, möjliga spridningskorridorer och rekreation.
- Verka för att ekosystemtjänster från skogen integreras vid planering, byggande och förvaltning.

Skogsmarken har inte status som riksintresse, men är av nationell betydelse. Åtgärder som påtagligt försvårar ett rationellt skogsbruk bör undvikas. Ungefär tre fjärdedelar av Ronneby kommuns markyta består av skogsmark, det är

framförallt barrskogar med produktionsmål som dominerar. Kommunen hyser en relativt stor andel ädellövskog, 11 % av kommunens markyta. Denna skog är mycket värdefull både ur biologiskt och rekreativt avseende. Ädellövsskogen återfinns framförallt i kustområdet och vid Bräkneåns dalgång.

Kommunens skogsinnehav består av park- och tätortsnära skog, hänsynsmark och produktionsskog. I den park- och tätortsnära skogen bedrivs inget kommersiellt skogsbruk, utan syftet med skötseln är att skapa tillgänglig skog för rekreation. I hänsynsmarken ingår mark som är skyddad exempelvis genom Natura 2000, naturreservat, biotopskydd, naturvårdsavtal, nyckelbiotoper, ädellövskog, hållmarker och myr. Produktionsskog utgör ungefär en fjärdedel av kommunens innehav av skogsmark. Ronneby kommun har en skogsstrategi antagen av kommunfullmäktige och en miljöcertifierad skogsskötsel som handlar om att bedriva ett långsiktigt och uthålligt skogsbruk med hänsyn till miljö, sociala intressen och produktion.

[Klicka här för att läsa Ronneby kommuns skogsstrategi.](#)

Hållbart skogsbruk

Klimatförändringar innebär stora utmaningar för skogen och vårt sätt att bruka den. Ett skogstillstånd som är mer klimatanpassat när det gäller trädslagsblandning, skötselmodeller och tekniker är önskvärt och skulle ge oss ett förbättrat skydd och en annan beredskap.

Sett ur ett klimatperspektiv är den ensidiga produktiva skogen där ett aktivt skogsbruk bedrivs kommunens viktigaste skog. Denna skog växer ungefär dubbelt så snabbt och bär dubbelt så stora volymer och därmed dubbelt så mycket koldioxid per ytenhet som hänsynsskogen. Å andra sidan är en blandad och skiktad skog mer resilient, dvs. motståndskraftig och lättare att forma om efter hand, jämför med att nyanlägga skogar med bara ett trädslag på stora arealer.

Skogen är en viktig livsmiljö för olika djur- och växtarter, källa till förnybara råvaror och värdefull för friluftsliv och rekreation. Skogsmark erbjuder ett flertal viktiga ekosystemtjänster.

Läs mer om ekosystemtjänster i [avsnitt 5.1.1 Grön- och blåstruktur](#).

4. Planeringsinriktning

För en hållbar utveckling av Ronneby kommun med sikte på 2045 har fokusområden och en utvecklingsinriktning tagits fram.

4.1 Fokusområden

4.1.1 Agenda 2030, strategiska målområden och fokusområden för ett hållbart Ronneby 2045

De globala målen är 17 ambitiösa och universella mål som antogs av världens ledare 2015. Målen ska bidra till socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling och vara uppnådda till år 2030 i världens alla länder. De tre dimensionerna av hållbar utveckling, det vill säga de ekonomiska, sociala, och miljömässiga dimensionerna, var en viktig utgångspunkt i framtagande av de globala målen. De tre perspektiven genomsyrar målen för att skapa hållbar, inkluderande och

De globala målen

rättvis utveckling för alla. Flera av målen är beroende och direkt kopplade till varandra.

Ronneby kommun har en kommunövergripande vision och arbetar med strategiska målområden. De strategiska målområdena har en direkt koppling till de globala målen. Översiktsplan 2045 tar avstamp i visionen och de strategiska målområdena från 2021.

Tre av de strategiska målen har stor bäring på den fysiska planeringen:

- **Barn och ungas behov**
- **Attraktiv och trygg livsmiljö för alla**
- **Tillväxt och näringslivssamverkan**

Utifrån dessa tre mål har nio fokusområden formulerats vilka anger riktningen för översiktsplanens arbete för en hållbar utveckling av Ronneby kommun.

4.1.2 Fokusområden för översiktsplan Ronneby 2045

- Livskraftig natur
- Höga upplevelsevärden
- Ett robust samhälle
- Levande landsbygder
- Hög livskvalité
- Hållbar bebyggelseutveckling
- Konkurrenskraft och tillväxt
- Effektivare infrastruktur
- Ett inkluderande samhälle

De nio fokusområdena är ömsesidigt beroende av varandra och behöver därför förstås som en helhet för ett hållbart Ronneby.

Livskraftig natur

En livskraftig natur handlar om att ha fungerande ekosystem där djur och växter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd. Robusta ekosystem kan skydda oss mot förändringar